

מסורת הש"ס

אלה חייס. שמתה מחמת וולד שהיא שופעת: ^ט **מס פסאוס.** שלל **חלה:** **מחמשים שנה.** ולמעלה: **והאי דלא חשיב ליה.** זהדי כרת: **כרת דיומי.** שמה ימות מיתה חטופה: **פלגא.** דמכרת דשני מיהא פלטי לוי: **מנמנס.** גוסס: **א"ל.** רבא לרז שעורים: **לימא מר.** למלאך המות דלא לעזרי: **שופעניס.** **דמלאך המות:** **דאימסר מוניה.** אימער **מוניה:** **ליסחוי לי מר.** צתר מיתה: **מר לאו אדס חשוב.** לימא ליה מר: **ספין רקיע.** מתוקן למיזעי מיינה: **ניעסופיס.** דמלאך המות: **רגליה דבר נפן.** למיחוי נשיא: **אמאי לא מרחס.** דמתפקדנא למייתי ליה למר **צסהול עלמא:** **אחוי ליה שועא דנורא.** ידע דהוא מלאך המות: **מתני**

מיתת אהרן לבגדי כהונה מה בנדי מיתה חטופה חלה יום אחד ומת זו היא מכפרת ת"ר ^ט **מ** פתאום זו היא מיתה חטופה חלה יום אחד ומת זו היא מיתה ר' חנניא בן גמליאל אומר זו היא מיתה מגפה שנאמר ^ב בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה וכתוב ^ד ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב שני ימים ומת זו היא מיתה רחוקה ג' גערה ארבעה נזיפה חמשה זו היא מיתה כל אדם א"ר חנני מאי קרא ^ה הן קרבו ימיה למות הן חר קרבו תרי ימיה תרי הא חמשה הן חד ^ו שכן בלשון יוני קורין לאחת הן מת בחמשים שנה זו היא מיתה כרת ^ז חמשים ושנים שנה זו היא מיתה של שמואל הרמתי ששים זו היא מיתה בידי שמים אומר מר זוטרא מאי קרא דכתיב ^ח תבא בכלח אלי קבר בכלח בגימטריא שיתין הוו שבועים שיבה שמונים גבורות דכתיב ^ט ימי שנותינו בהם שבועים שנה ואם בגבורות שמונים שנה אומר רבה מחמשים ועד ששים שנה זו היא מיתה כרת והאי דלא חשיב להו משום כבודו של שמואל הרמתי רב יוסף כי הוה בר שיתין עבד להו יומא טבא לרבנן אומר נפקי לי מכרת א"ל אביי נהי דנפק ליה מר מכרת דשני מכרת דיומי מי נפיק מר א"ל ^א נקוט לך מיהא פלגא בידך רב הונא נח נפשיה פתאום הוו קא דייגי רבנן תנא להו ^ב זוגא דמהדייב לא שנו אלא שלא הגיע לגבורות אבל הגיע לגבורות זו היא מיתה נשיקה אומר רבא חיי בני ומוזני לא בזכותא תליא מילתא אלא במזל תליא מילתא דהא ר' רבה ורב חסדא תרוייהו רבנן צדיקי הוו מר מצלי ואתי מיטרא ומר מצלי ואתי מיטרא רב חסדא חיה תשעין ותרתין שנין רבה חיה ארבעין בי רב חסדא שיתין הלולי בי רבה שיתין תיכלי בי רב חסדא סמידיא לכלבי ולא מתבעי בי רבה נהמא דשערי לאינשי ולא משתבח ואמר רבא הני תלת מילי בעאי קמי שמיא תרתי יתבו לי חדא לא יתבו לי חוכמתיה דרב הונא ועותריה דרב חסדא ויתבו לי ענותותיה דרבה בר רב הונא לא יתבו לי רב שיעורים אחוה דרבא הוה יתיב קמיה דרבא חזייה דהוה קא מנמנס א"ל לימא ליה מר דלא לצערן א"ל מר לאו שושביניה הוא א"ל כיון דאימסר מזל לא אשגח בי א"ל ליתחוי לי מר איתחוי ליה א"ל הוה ליה למר צערא א"ל ^א כי ריבדא דכוסילתא רבא הוה יתיב קמיה דר"נ חזייה דקא מנמנס א"ל לימא ליה מר דלא לצערן א"ל מר לאו אדם חשוב הוא א"ל מאן חשיב מאן ספין מאן ^ב רקיע א"ל ליתחוי לי מר איתחוי ליה א"ל ה"ל למר צערא א"ל כמישחל בניתא מחלבא ואי אומר לי הקב"ה זיל בההוא עלמא כד הוית לא בעינא דנפיש ביעתותיה רבי אלעזר הוה קאכיל תרומה איתחוי ליה א"ל תרומה קא אכילנא ולא קודש איקרי חלפא ליה שעתא רב ששת איתחוי ליה בשוקא א"ל ^א איתרח לי תלתין יומין ואהדרי לתלמודאי דאמרי ^ב אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ביום תלתין אתא אבא רבי מאי כולי האי קא דחקא רגליה דבר נתן ^ג ואין מלכות נוגעת בחכמה פומיה אפילו כמלא גימא רב חסדא לא הוה יכיל ליה דלא הוה שתיק פומיה מגורסא סליק יתיב בארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכיל ליה ר' חייא לא הוה מצי למיקרבא ליה יומא חד אידמי ליה כעניא אתא טריף אבבא א"ל אפיק לי ריפתא אפיקו ליה א"ל ולא קא מרחם מר אעניא אדהוא נברא אמאי לא קא מרחם מר גלי ליה אחוי ליה שוטא דנורא אמצי ליה נפשיה: **מתני**

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

מה פרה אדומה מכפרת. פירוש על מעשה העגל וכדלמרינן במדרש משל לכן השפחה שטיף פלטיין של מלך אומר המלך תבא אמו וכו': **מיתת אהרן לבגדי כהונה.** דכתיב (במדבר כ) והפסע את אהרן את בגדיו ואהרן יאסף ומת שם וכן פי' צוקנטרס ואין לפסע מיתת בני אהרן לבגדי קדש ילבש לפי שאינו סמוך כ"כ: **מה בגדי כהונה מכפרין.** צוזמס ^{כ' (דף פח):}

חטופה ורחופה. לא ידענא מאי שנה הוא ומנא ליה: **ואדבר א' העם בבקר.** פי' וחלתה ומתה: **הן קרבו וכו'.** לאו דוקא דלא אשכחנא דמשה היה מולה וציוס מותו כמז הרבה (סוטה יג) ופסע כמה פסיעות צבת אחת דפריש פירוש חומת: **מת בחמשים** זו היא קאמר ועוד היא חמשים ללחור דציוס (במדבר ד) ועצדתם עד חמשים דכתיב (שם ח) מנן חמשים שנה יסוב מננא העצודה ועוד מימי שנותיו ע' שנה דל עשרין דלא איענש עליהן נשתיירו חמשים (דל' שנה פט): ותימה לפי' דהא משמע צמעתין דחמשים משנולד קאמר ועוד היא חמשים ללחור שנתייב כרת והוא מיתת כל אדם: **ומיתת בידי שמים בששים.**

צירושלמי מפיק ממתה מדבר דלמרינן ^א לא מת אחד מהן פחות מנן ששים ומיתה דהכל משמע זו היא מיתה זידי ששים וכתב דחמשים עד ששים ולא ששים כולל וזהו שזרע נכרת וי"מ דחמשים היא מיתה שצדי שמים וכו' איתא זהדי זרעו הוי כרת וששים מיתת כל אדם ובשנת פרק שני (כס) דג"ה (כרת) וזרש יצמות (כ) דג"ה אשת אחיו) האכרתי: **אלא במזל תליא מילתא.** והקשו צמסופוט הוה דלמנן צנוף שנת (דף קט) וסס) אין מול לישראל וי"ל דלפעמי משנת ע"י מול כי הנהו דהסם ופעמים שאין משנתה דלמרינן צתענית (דף כס) גבי רבי אלעזר בן פדת דל"ל ניהול לך דלמרינן עלמא דלולי אכרי צעידנא דמוזני: **שתיין ה'לוי.** יש מפרשים לאו דוקא:

ספין. חשבו למחר (הוא ו) היא מתה ואין כל צריה ^א ספונה (כמוצת עב) פירוש ^ב חשבה ובמדרש ילמדנו אין העוצדי כוכבים ספונים כלום שנה' (ששים ג) כל הגויס כלן נגדו וכן פירש צערין ^ג והציב עדיין ראויה אחרות:

מאן רדיקע. פי' מתוקן ותפוד ועולות צלות ומטובלות (יהושע ט) תרגום צלן ומרוקעים למתפרות כסמות (יחזקאל יג) תרגומו דמתטעים רקיעי חשון והוא לשון ישמעאל חתיכת צגד תפורה על הקרע צערין ועוד הציב דלמרינן צפ' לא יחפור (כ"ב דף כ) חזי למנקע לצוש מיהו יש ספרים כמוז שם לקרעא: **בלע**

עין משפט גר מצוה

רלה א מיי פ"ב מה' חבל הלכה ה סמג עשין כ טו"ע ע"ד סי' סה:

ב (טור י"ד סימן שטל):

תורה אור השלם

- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישוב העם הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:

- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:
- והוא בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון ויחזקת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ א ויחזקת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה': דברים לו ה
- בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה ולא תספד ולא תבכה ולא תאבל ויחזקאל כו טו דקדוקא: ויחזקאל אל העם ואדבר אל העם בבקר ותקמת אשתי בקרב ראעש בבקר באשר ציתיה:

מוסף רש"י

זו היא מיתתו של שמואל הרמתי. ולא כרת היא. נמסרת משמת (פ"ג) מפרש מה כן ענין זו היא מיתת כרת. כן וכן זו היא מיתת אסכרה. ימיו של שמואל יצ' שנה. דכתיב (ש"א ח) עד יגמול הער וי' דשיבירי' בלע"י, וי' מדש' קדל מיוק, ומתו ויש שם עולם. עולמו של לו חמשים שנה שמואל (במדבר ח) ומנן שמואל שנה מננא העצודה, כצורס ירושלמי (פ"ב ה"א), ופסלר עולם מננא כמי דפין מוספת על זה (תנחומי ה). כי ריבדא דכוסילתא. נקני לוי ריבדא. (שבת קכט). ריבדא, פוירי' בלע"י, כוסילתא שם על המקור, פלמנא' (נחדרין צג).

רבינו חננאל (המשך)

דש"י. רב הונא נח נפשיה פתאום. הוה רבנן דייגי טובא. תנא להו וזוא מיהא, לא חכם, לא שנו דמיתת פתאום היא מיתה חטופה, אלא במי שלא הגיע לגבורות, אבל מי שהגיע לגבורות זו היא מיתה נשיקה. אומר רבא חיי בני ומיני, לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזל. דהא רבה ורב חסדא תרוייהו צדיקי מגוריי ניהו, מר מצלי ואתי תכלי. בי רב חסדא דסמידיא לכלבי, בי רבה דשערי לאינשי לא משתבח. אומר רבא תלתא בעאי קמי שמיא. חר הבו לי, וחד להו לי. חכמתיה דרב הונא ועותריה דרב חסדא ויתבו לי, ענותותיה דרבה בר רב הונא, לא הבו לי. רבה הוה יתיב קמיה דרב חסדא ויתבו לי חוכמתיה דרבא חזייה דהוה קא מנמנס א"ל לימא ליה מר דלא לצערן א"ל מר לאו שושביניה הוא א"ל כיון דאימסר מזל לא אשגח בי א"ל ליתחוי לי מר איתחוי ליה א"ל ה"ל למר צערא א"ל ^א כי ריבדא דכוסילתא רבא הוה יתיב קמיה דר"נ חזייה דקא מנמנס א"ל לימא ליה מר דלא לצערן א"ל מר לאו אדם חשוב הוא א"ל מאן חשיב מאן ספין מאן ^ב רקיע א"ל ליתחוי לי מר איתחוי ליה א"ל ה"ל למר צערא א"ל כמישחל בניתא מחלבא ואי אומר לי הקב"ה זיל בההוא עלמא כד הוית לא בעינא דנפיש ביעתותיה רבי אלעזר הוה קאכיל תרומה איתחוי ליה א"ל תרומה קא אכילנא ולא קודש איקרי חלפא ליה שעתא רב ששת איתחוי ליה בשוקא א"ל ^א איתרח לי תלתין יומין ואהדרי לתלמודאי דאמרי ^ב אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ביום תלתין אתא אבא רבי מאי כולי האי קא דחקא רגליה דבר נתן ^ג ואין מלכות נוגעת בחכמה פומיה אפילו כמלא גימא רב חסדא לא הוה יכיל ליה דלא הוה שתיק פומיה מגורסא סליק יתיב בארזא דבי רב פקע ארזא ושתיק ויכיל ליה ר' חייא לא הוה מצי למיקרבא ליה יומא חד אידמי ליה כעניא אתא טריף אבבא א"ל אפיק לי ריפתא אפיקו ליה א"ל ולא קא מרחם מר אעניא אדהוא נברא אמאי לא קא מרחם מר גלי ליה אחוי ליה שוטא דנורא אמצי ליה נפשיה: **מתני**

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. ביום שלשים אתא, אומר לי מאי כולי האי. אומר לי דקא דחקא רגליה דבר נתן.